

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE A REPUBLICII MOLDOVA

dosar nr.3ra-1113/14

prima instanță: Judecătoria Buiucani mun. Chișinău (judecător E.Cojocari)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (judecători: L.Bulgac, N.Craiu, M.Guzun)

DECIZIE

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ

05 noiembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii:

Nicolae Clima,
Ion Corolevschi, Oleg Sternioală
Petru Moraru, Svetlana Novac

examinând, fără citarea părților, recursul declarat de Ministerul Justiției, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 13 mai 2014, prin care a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției și menținută hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17 februarie 2013, prin care acțiunea a fost admisă, în cauza civilă la acțiunea înaintată de Banca Comercială „Guinea” Societate pe Acțiuni împotriva Ministerului Justiției privind obligarea eliberării informației,

a c o n s t a t a :

La 07.05.2013, reclamantul BC „Guinea” SA s-a adresat în judecată cu acțiune împotriva Ministerului Justiției, contestând refuzul pârâtului de a elibera informația solicitată prin cererea din 19.04.2013.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat că s-a adresat în judecată la 18.06.2012 cu cerere împotriva lui Bilic Semion, solicitând încasarea datoriilor acumulate de acesta la creditul nerambursabil încasat în sumă de 248938,94 lei. Cererea respectivă a fost restituită reclamantului prin încheierea din 29.06.2012, din motivul nerespectării de către reclamant a procedurii prealabile. La 11.07.2012, reclamantul s-a adresat cu o cerere prealabilă către Bilic Semion, însă scrisoarea a fost restituită din motiv că ultimul a decedat. La 17.07.2012, reclamantul s-a adresat repetat în instanța de judecată, la care a anexat un demers privind interpelarea informației de la ÎS „CRIS Registru”, Ministerul Justiției și Centrul de Informație Juridică despre codul personal și posibili succesorii de drept ai decedatului Bilic Semion. Însă, prin încheierea Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 27.04.2012, menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17.10.2012, instanța a restituit cererea reclamantului.

Reclamantul a indicat, că s-a adresat pârâtului cu o cerere la 19.04.2013, prin care a solicitat eliberarea informației despre succesorii decedatului Bilic Semion, pentru a avea posibilitatea de a se adresa în instanța de judecată către succesorii respectivi, însă Ministerul Justiției a refuzat să furnizeze o atare informație. Reclamantul consideră, că prin refuzul de a-i elibera informația solicitată, pârâtul îi îngreunează accesul la justiție, de aceea a solicitat în instanță obligarea Ministrului Justiției, prin Centrul de Informații Juridice, să elibereze în decurs de 10 zile

informația solicitată prin cererea din 19.04.2013, și anume informația despre succesorii lui Bilic Semion, datele personale și adresa acestora.

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17.02.2014, acțiunea a fost admisă integral. S-a obligat Ministerul Justiției să elibereze reclamantului informația privind succesorii lui Bilic Simion Maxim, născut la 09.05.1942 în s.Lomovka, r. Bolșeveaski, Regiunea Penza, Federația Rusă, Pașaportul URSS XI-BM, nr.738975, eliberat de SAI Sovietic la 29.05.1981, IDNP 0972506427053, buletin de identitate A 42013862, eliberat la 27.06.1997 de SEDP Botanica, mun. Chișinău, ultimul domiciliu pe adresa mun. Chișinău, bd. Decebal 89 și să comunice datele personale a succesorilor în drepturi.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 13.05.2014, a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției, fiind menținută hotărârea primei instanțe.

La 18.07.2014, Ministerul Justiției a declarat recurs prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești ca neîntemeiate și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a invocat art.432 alin.(2), lit.c) CPC, precum că instanța de judecată a încălcat și interpretat în mod eronat legea, referindu-se totodată la art.art. 239, 373 alin.(1) CPC; pct.5, 11, 25, 26, 29 din Ordinul Ministerului Justiției nr.38 din 03.02.2008 cu privire la crearea Registrului dosarelor succesoriale și a testamentelor, și aprobarea Regulamentului acestuia.

Recurentul consideră că instanța de apel a interpretat eronat dreptul material care reglementează accesul la informație, concluziile căreia sunt în contradicție cu prevederile articolelor din Ordinul Ministerului Justiției indicate mai sus. Consideră, că în caz de obligare a Ministerului Justiției să elibereze informația solicitată de intimat, hotărârea judecătorească va fi imposibil de executat, deoarece rubrica altă informație din Registrul dosarelor succesoriale și a testamentelor, nu înseamnă informația despre succesori și că faptul înscrierii testamentului în Registru nu înseamnă că persoana indicată în testament este și succesorul în drepturi.

Recurentul menționează, că în interpretarea dată de Centrul Național pentru protecția datelor cu caracter personal, scrisoarea nr.04-10/470 din 15.04.2013, identificarea debitorului, a patrimoniului său și a locului aflării acestuia, nu justifică ingerința în viața privată a testatorului, care beneficiază de prezumția de a nu fi supus unor tratamente și acțiuni procedurale care legal nu pot fi regăsite în actele normative ale Republicii Moldova. În acest sens, accesul la categoriile și volumul de date cu caracter personal stocate în Registrul dosarelor succesoriale și a testamentelor, nu poate avea loc, deoarece nu corespunde scopului inițial al creării Registrului.

Recurentul consideră, că nu poate fi neglijat nici faptul că prin acțiunea în cauză intimatul nu contestă actul administrativ și nu solicită anularea în tot sau în parte a acestuia, cererea fiind întemeiată pe prevederile art.25 al Legii contenciosului administrativ și art. 20 al Legii cu privire la accesul la informație.

Prin prisma art.434 alin.(1) CPC, instanța de recurs constată că recursul este declarat în termen, deoarece scrisoarea privind expedierea copiei deciziei instanței de apel pentru cunoștință este din 15.05.2014, fiind recepționată de recurent la 27.05.2014, iar recursul a fost depus la 18.07.2014.

Analizând legalitatea hotărârilor judecătorești atacate, reieșind din materialele dosarului și normele de drept aplicabile prezentei cauze, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră

că recursul declarat de Ministerul Justiției este neîntemeiat și urmează a fi respins din următoarele considerente.

Din materialele dosarului rezultă că BC „Guinea” SA s-a adresat în judecată cu acțiune împotriva Ministerului Justiției, prin care a contestat refuzul pârâtului de a elibera informația despre succesorii decedatului Bilic Somion, necesară pentru a avea posibilitatea adresării în judecata către succesorii respectivi privind încasarea datoriilor defunctului la creditul nerambursat în sumă de 248938,94 lei.

Prin hotărârea primei instanțe din 17.02.2014, acțiunea a fost admisă integral, pârâtul fiind obligat să elibereze reclamantului informația privind succesorii lui Bilic Simion Maxim, iar prin decizia instanței de apel din 13.05.2014, a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției, fiind menținută hotărârea primei instanțe.

În raport cu normele de drept aplicabile prezentei cauze, instanța de recurs reiterează, pe de o parte, că în conformitate art.7 alin.(2), lit.c) din Legea privind accesul la informație nr.982 din 11.05.2000, este îngăduit accesul la informațiile oficiale cu caracter personal, a căror divulgare este considerată drept o imixtiune în viața privată a persoanei, protejată de legislația privind protecția datelor cu caracter personal.

Pe de altă parte, conform Constituției RM art.20 alin.(2) *„Nici o lege nu poate îngădi accesul la justiție”*, iar la art. 34 alin.(2) este stabilit că *„Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sînt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal”*.

În corespundere cu art.7 alin.(4) din Legea privind accesul la informație, este prevăzut că nu se vor impune restricții ale libertății de informare decât dacă furnizorul de informații poate demonstra că restricția este necesară pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanei sau protecției securității naționale și că prejudiciul adus acestor drepturi și interese ar fi mai mare decât interesul public în cunoașterea informației.

Totodată, art.10 alin.(2) din aceeași Lege privind accesul la informație prevede că dreptul persoanei de a avea acces la informații, inclusiv la informațiile cu caracter personal, nu poate fi îngăduit decât în anumite condiții, iar în corespundere cu pct.25 din Ordinul cu privire la crearea Registrului dosarelor succesoriale și a testamentelor și aprobarea Regulamentului acestuia, nr.38 din 03.02.2008, emis de Ministrul Justiției, este prevăzut că *„Informația privind înregistrarea deschiderii procedurii succesoriale și a testamentelor autentificate notarial se eliberează de către Centru la cererea în scris a instanței de judecată, procuraturii, organelor de urmărire penală în legătură cu cauzele penale, civile sau administrative aflate în curs de examinare”*.

În conformitate cu art.21 alin.(1) din Legea privind accesul la informație: *„(1) Persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim de către furnizorul de informații poate ataca acțiunile acestuia atît pe cale extrajudiciară, cît și direct în instanța de contencios administrativ competentă”*, iar potrivit art.23 alin.(1): *„(1) În cazul în care persoana care consideră că drepturile sau interesele legitime în ceea ce privește accesul la informație i-au fost lezate, precum și în cazul în care nu este satisfăcută de soluția dată de către conducerea furnizorului de informații sau de către organul ierarhic superior al acestuia, ea poate ataca acțiunile sau inacțiunea furnizorului de informații direct în instanța de contencios administrativ competentă”*.

Potrivit art.11 alin.(1), pct.2 și 4 din Legea privind accesul la informație, furnizorul de informații este obligat să garanteze liberul acces la informație și să respecte termenele de furnizare a informației prevăzute de lege.

În corespundere cu art.1 alin.(2) din Legea privind contenciosul administrativ, nr.793 din 10.02.2000, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său de către o autoritate publică, prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține recunoașterea dreptului pretins.

În contextul circumstanțelor și normelor de drept aplicabile prezentei cauze, instanța de recurs constată că nu pot fi admise prevederile Ordinului nr.38 din 03.02.2006, invocat de recurent, prin care s-a dat refuz la eliberarea informației cu caracter personal, deoarece în acest mod se îngreuește accesul liber la justiție și la informație al intimatului, drepturi garantate de Constituția RM.

Or, informația solicitată de intimat și refuzată de recurent în privința succesorilor debitorului decedat Bilic Semion, lezează direct drepturile intimatului de a urmări și încasa în justiție datoriile creditului nerambursat în sumă de 248938,94 lei și respectiv drepturile depunătorilor BC „Guinea” SA.

Prin urmare, Colegiul Civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele judecătorești inferioare corect au conchis că acțiunile recurentului cu privire la refuzul de acces la informația solicitată în pricina dată constituie o violare a drepturilor intimatului stipulate în normele de drept enunțate.

Având în vedere cele expuse, instanța de recurs consideră că la judecarea litigiului instanțele judecătorești just au aplicat normele de drept material, iar argumentele invocate de recurent nu sunt întemeiate și nu pot fi reținute ca atare.

Din considerentele menționate, având în vedere faptul că hotărârile instanțelor judecătorești inferioare sunt întemeiate și legale, iar temeiurile invocate de recurent sunt neîntemeiate, Colegiul Civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține hotărârea primei instanțe și decizia instanței de apel.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Ministerul Justiției, ca neîntemeiat.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 13 mai 2014 și hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 17 februarie 2013, prin care acțiunea a fost admisă, în cauza civilă la acțiunea înaintată de Banca Comercială „Guinea” Societate pe Acțiuni împotriva Ministerului Justiției privind obligarea eliberării informației.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii:

Nicolae Clima

Ion Corolevschi

Oleg Sternioală

Petru Moraru

Svetlana Novac